

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Kaposvári Campus
Neveléstudományi Intézet/ Szakdidaktikai Tanszék

Hevérné Kanyó Andrea

Gyermek kultúra/ mesterképzés/ levelező tagozat

A múzeumpedagógia iskolai hasznosíthatósága a környezetismeret óra nézőpontjából az általános iskola alsó

Belső témavezető: **Dr. Schlichter-Takács Anett, adjunktus, MATE Neveléstudományi Intézet, Szakdidaktikai tanszék**

Gyakorló tanítóként fontosnak tartom az új nevelési/tanítási/tanulási módszerek megismerését és alkalmazását a hétköznapi gyakorlatban. Különösen elkötelezett híve vagyok a múzeumpedagógiának, a múzeumi helyszínek iskolai tanításhoz kapcsolásának. Rendszeresen viszem diákjaim múzeumokba, múzeumpedagógiai foglalkozásokra. Hiszek abban, hogy a múzeumpedagógia élményalapú módszerei segíthetik az iskolai tanulást.

Kutatásom fő célja a múzeumi tanulás hatékonyságának vizsgálata volt a környezetismeret órák kontextusában az általános iskola alsó tagozatán. Céljaim közt szerepelt, hogy átfogó képet kapjak a múzeumi tanulás iskolai hasznosíthatóságának lehetőségeiről, megvizsgáljam a lakóhelyemhez közeli, környezetismeret órák tanításához kapcsolható múzeumi lehetőségeket és a múzeumi tanulás hatékonyságát a gyermekek tudáselsajátítása, a tartalmak bevéssődése kapcsán.

A célokhoz igazodva, kutatási kérdéseim a következők voltak:

- Milyen érvek/szakirodalmi eredmények szólnak a múzeumi tanulás iskolai hasznosítása mellett?
- Tudnak-e a múzeumok foglalkozásaikkal a tananyagokhoz/tantervekhez kapcsolódni 1-4. osztályban (környezetismeret kapcsán)?
- Képesek-e hatékonyabbá, eredményesebbé tenni a tanulási folyamatot a múzeumpedagógiai foglalkozások?

A szakirodalmi áttekintés keretében foglalkoztam a környezetórák tanításában bekövetkezett főbb változásokkal, melyek már komplexebb szemléletet, rugalmasságot, nyitottságot korszerűbb oktatási módszereket követelnek a mai pedagógusoktól, szorgalmazzák az iskolán

kívüli helyszínek bevonását, ami lehet például múzeumlátogatás. Foglalkoztam a múzeumi tanulás lehetőségeivel, hazai és külföldi kutatások (Lester et al., 2023, Young et al., 2021, Lacoé et al., 2020, Walter és Takács, 2011) tükrében annak eredményességével.

Összegyűjtöttem a lakóhelyem környékén található, a környezetismeret órák tanításához kapcsolható múzeumi lehetőségeket, melyeket összevettem a kerettanterv témaköreivel. Interjút készítettem a Rippl-Rónai Múzeum Múzeumpedagógiai és Közönségszolgálati csoportjának vezetőjével.

Vizgáltam a múzeumi tanulás hatékonyságát a gyermekek tudáselsajátítása, a tartalmak bevesődése kapcsán. A Rippl-Rónai Megyei Hatókörű Városi Múzeumban tartottam egy általam kidolgozott múzeumpedagógussal közösen megtartott múzeumi környezetórát, majd egy általam készített tudásmérő teszt alkalmazásával mértem a tudáselsajátítás sikerességét, a tananyag rövid és hosszú távú bevesődését. A kutatásban szereplő mintát egy 24 fős 3. osztály jelentette. Az osztályt szociális kompetenciamérés és tudásszint alapján két közel azonos képességű csoportra osztottam. Az „A” csoport lett a kutatás kontrollcsoportja, a „B” csoport a vizsgálati csoport. Az adatokat táblázatban is összevettem az értékeket több szempontból is elemeztem, a két független mintát (múzeumi és kontroll csoportok), (változó azonos), kétmintás T-próbával vettem össze. A múzeumi és a kontrollcsoport múzeumi óra előtti ($t=0,988$; $p=0,334$) és az 1. hét utáni ($t=1,655$; $p=0,112$) teljesítményében nem volt szignifikáns különbség, a 2. hetet követően ($t=3,451$; $p=0,002$) és a 4. hét végén is a múzeumi csoport eredménye ugyanakkor szignifikánsan jobb volt, mint a kontrollcsoporté ($t=2,598$; $p=0,016$).

A mérési eredményeim akárcsak Young et al. (2021), Lacoé et al. (2020), Walter és Takács (2011) vizsgálataiban, azt mutatják, hogy a múzeumi programok a motiváción túl tartós lehetőségeket teremtenek a tanulásra, a múzeumi környezet és a múzeumpedagógia alkalmazása a tanítási-tanulási folyamatban eredményes lehet.

Jelen vizsgálat pilot kutatásként értelmezhető, jó alapjául szolgálhat a későbbi vizsgálatoknak.